„ALL THAT. JAZZ” – Teme clasice în prelucrări modern

(Loredana Baltazar, 15 octombrie 2009)

În premieră pentru festivalul construit în memoria emblematicei personalităţi enesciene, această iniţiativă extraordinar de inspirată a atras după sine un succes pe măsură, datorat atât interferenţei genurilor implicate (adresându-se, din start, unui public-ţintă mai numeros şi mai depărtat de obişnuitele „prejudecăţi” stilistice care-şi pun amprenta asupra tiparului „clasic” de meloman), cât şi numelor de rezonanţă internaţională invitate să susţină recitaluri pe scena Sălii Mici a Palatului! Temele clasice şi-au păstrat nealterate prospeţimea şi impactul emoţional asupra „simplului” spectator de orice vârstă şi pregătire profesională, în timp ce aşa-zisa „prelucrare” modernă s-a dovedit a fi, de fapt, o recitire creativă a textului iniţial.

Am simţit cu toţii, fără umbră de îndoială, conexiunea empatică dintre interpreţii – re-creatori – şi publicul dornic să-şi reîncarce bateriile intelectual-afective. Transferul energetic s-a realizat firesc, ridicând nivelul receptării individualizate a fiecărui concert în parte, de la un anume standard calitativ la veritabile momente de relaxare, de nepreţuită evadare din anostul spaţiu cotidian. Ca personaj principal, Improvizaţia şi-a menţinut locul privilegiat al unei libertăţi de exprimare conştient asumate, ce deschide orizonturi depăşind limitările stilistice.

Anticipate de iniţiatica incursiune în universul spiritual tradiţional oferită de violoncelistul **Yo-Yo Ma** şi **„The Silk Road Ensemble”** – impresionantă prin diversitatea semnificaţiilor şi apetenţa dinamică a adresării instrumentale (**Jeffrey Beecher** – contrabas, **Nicholas Cords** – violă, **Sandeep Das** – tabla, **Jonathan Gandelsman** – vioară, **Joseph Gramley** – percuţie, **Colin Jacobsen** – vioară, **Kayhan Kalhor** – kamancheh, **Shane Shanahan** – percuţie, **Kojiro Umezaki** – shakuhachi, **Wu Man** – pipa, **Wu Tong** – sheng), recitalurile concepute de pianiştii **Lucian Ban** (**Lucian Ban & New York Enesco Project** – promotori de calitate ai universalităţii structurii muzicale enesciene) şi **Uri Caine** (acompaniat, în re-imaginarea pe coordonate proprii a unora din cele mai cunoscute şi gustate pagini mozartiene şi mahleriene de către **Ralph Alessi** – trompetă, **Chris Speed** – clarinet, **Joyce Hammann** – vioară, **Tim Lefebvre** – contrabas, **Zach Danziger** – tobe, **Barbara Walker**– solist vocal), **Florin Răducanu & Classical Trubadures Orchestra** – axaţi pe câteva din lucările lui Bach, Beethoven, Chopin şi Enescu, Trio Novikov (pian) – **Unt** (contrabass) – **Melvin** (percuţie) – schiţând deosebit de rafinate tuşe sonore sugerate imaginativ de muzica lui Schubert, Skriabin, Bach, Ligeti, Ceaikovski, **Bach Collegium Munchen** (condus de violonistul **Florian Sonnleitner**) împreună cu **Jacques Loussier Trio** (**Jacques Loussier** - pian, **André Arpino** - percutie, **Benoit Dunoyer de Segonzac** - contrabas) – autori ai juxtapunerii Concertului în re minor BWV 1052 de J.S. Bach cu aranjamente camerale ale altor titluri bachiene dar şi orchestral-solistice ale Concertului Brandenburgic Nr. 5 în Re Major BWV 1050 şi, nu în

cele din urmă, vocaliştii **Swingle Singers** au încântat numeroasa asistenţă, evidenţiind valenţele unei mixturi de genuri cu rezonanţă specială în sufletul spectatorului tuturor timpurilor.

Ca moment de vârf al acestei serii tematice, celebrii **Swingle Singers** au acceptat să ofere în mod special jurnaliştilor un mini-spectacol anticipat, dat fiind că la concertul propriu-zis (de la ora 19.30), din cauza capacităţii reduse a sălii, nu se putea intra decât cu biletul special tipărit pentru acest eveniment. Curiozitate şi interes – pentru cei care i-au auzit, cu două zile în urmă, doar în Simfonia de Berio, nostalgie după sonorităţile unice ale grupului lui Ward Swingle – pentru audienţii înregistrărilor din anii '60, anii debutului artistic al formaţiei care a depăşit 45 de ani de carieră!

Cei opt solişti – în varianta bucureşteană din 2009: **Sara Brimer** şi **Joanna Goldsmith**, soprane, **Lucy Bailey** şi **Clare Wheeler**, altiste, **Richard Eteson** şi **Christopher Jay**, tenori, **Kevin Fox** şi **Tobias Hug**, başi – au „conservat", parcă, supleţea şi prospeţimea începuturilor, repertoriul lor, cu caracter prolific, unind adaptări ale unor creaţii clasice de indisolubilă popularitate cu jazz-ul, gospel-ul, pop-ul şi rock-ul de calitate. Aceeaşi veritabilă sonoritate „instrumentală" (datorată şi inginerului de sunet **Hugh Walker** – care, aşa cum au declarat membrii formaţiei, „a făcut posibilă existenţa acestui concert", prin rafinatele reglaje fonice care construiau un incredibil univers simfonic de o acurateţe excepţională), aceeaşi puritate „de cristal" a vocilor, aceeaşi deschidere impresionantă care creează punţi între epoci, curente şi stiluri individuale, conturând, totodată, remarcabile portrete de gen unor perimetre geografice cu sound distinct, precum „o zi în America de Sud".

Dacă în acel mini-spectacol oferit exclusiv ziariştilor cei opt au preferat să prezinte mai multe piese de tip pop incluse pe ultimul lor CD – expus şi vândut în premieră chiar în acea zi, în concertul propriu-zis au pus accentual pe conceptul de sinteză care le-a adus popularitatea: mixtura dintre clasic şi jazz, dintre culoare timbrală şi ritm, dintre spaţii şi vârste culturale aparent atât de diferite, expunând o nebănuit de profundă comuniune de idei, liant al întregului spectacol. Receptat în cel mai pur sens al cuvântului, acest show de proporţii (aproape două ore de muzică efective) a pus în valoare nu doar virtutea de vocalist experimentat a celor opt solişti, ci şi cea de dansator, aspectul sonor fiind permanent ilustrat şi vizual, pe linia unui sincretism artistic foarte gustat astăzi de publicul de pretutindeni.

Din remarcabila reprezentaţie, perfect personalizată, ne-au rămas în memorie, în mod cu totul deosebit, piesele lui Gershwin – „Fascinating Rhythm" – ar. A. L'Estrange, W. Murphy – „A Fifth of Beethoven" – ar. T. Hug, J.S. Bach – Arie–ar. J. Rathbone, E. Satie – „Gymnopedie" nr. 1– ar. W. Swingle, Jarreau / Omartian – „Boogie Down" – ar. P. Churchill, J.S. Bach–Fuga pentru orga în mi minor BWV 578–ar. W. Swingle şi, evident, dubletul Q. Jones – „Soul Bossa Nova"–ar. A. L'Estrange – A. Piazzolla – „Libertango"–ar. K. Erez, imaginând acea călătorie în America de Sud care fascinează prin pasionalitate şi ritm debordant. Un spectacol total, dezinvolt, revigorant, impregnând minţii şi spiritului o bucurie necondiţionată, dar şi dorinţa revederii cu cei nouă artişti (numărându-l aici şi pe sunetistul de excepţie, Hugh Walker), pe viu ori, măcar, prin intermediul memoriei infailibile a videodocumentelor!

„George Enescu 2009" şi-a asumat responsabilitatea unui festival „de criză" diversificându-şi, paradoxal, seria tematică a evenimentelor. Revigorant pas înainte pentru mediul cultural autohton, „reintegrat" unei Europe de care n-a dorit niciodată să se despartă!